

Vilagelans (id. II, 449); 1359: quadra de *Vilaguilans* (*CoDoACA* XII, 131) i contret o corromput en *Vigilans* (ib. p. 83).

HOMÒNIMS. En el Gironès. 1035: Villa Guilliane cap a Bordils i Cruilles (*BABL* II, 324). Un altre en el Berguedà: S. X: «in Berguitano, in valle Rosedo in ... de villa Eguilani, in rivo Villalada» (o sigui prop de *Vilada*).

ETIM. Del NP germ. AGILA, -ANS (Först. 28). També hi ha una Riera de *Vilargilans* a l'Emp. afl. del r. Manol (*Enci. Cat.* XV, 511), que pot venir de VILLAR(E A)GILANE o bé de VILLA amb un NP ARGILA que també és conegut (Först. 144; Aebischer, *Onom.* p. 22).

VILAGELIU

Mn. Pladevall que coneix tan bé aquesta zona en l'art. de l'*Enci. Cat.* (XV, 478) ens informa que és un important mas amb església en el te. de Tona (Osona), i que es troba també en variant *Vilageriu*. Antigament el trobo en un doc. de 948, en una variant semblant a la 2ª: «in castrum Tonda ---villa Gerile ---villa de Mòntari ---in Gavadones» (*Dipl. Cat. Vic* § 246, p. 20'). Sens dubte format amb un NP germànic. Crec que deuen ser les originàries les formes en -u, i que és un dels nombrosos NLL formats amb el genitiu en -CI, aplegats en l'art. d'E. T. C. I, 40, en què -RÍCI sofrí la normal evolució en -riu i en forma subseqüent es retornà -l, com passa en tants importants del cat.: RADICEM > rail (*arrel*), *fornal*, *gual* etc. El NP deu ser el ben conegut i difós ARGERIC: *Argericus* en fonts barceloneses de 956, 1032 etc. (Mas, *N.H.Bna.* IV, 43, 276; Först. 145). En VILLA ARGERICI > -iu, hi intervingué una dissimilació alternativa, que d'una banda eliminà la primera -r-, fent-ne *Vilageriu* o -geril(e) i d'altra banda canvia la 2ª -r- en -l-. Tinguem en compte que l'extinció de dues líquides (l davant i darrere) també tendiria a eliminar l'altra líquida, la -r- intermèdia de *Vila geriu* i que la influència de l'adj. cat. *geliu* havia d'ajudar-hi. El fet que la forma en -ile es trobi ja en l'hapax del S. X, podria causar escrúpol! però el fet és que no hi ha NPP germànics ni elements antroponímics que expliquessin una terminació amb -il tònic: hi ha -HILF i -GILD però no explicarien la -l- o -r- medial i tenen I (que dona ê). No en trauríem res de suposar algun nom en -BRID que no sabem que existeixin en català (són noms sobretot escandinaus, i fem.). Altrament ja es troben casos de -u > -l consonantitzada en català antic (*raül* etc.) i en NL provinents de germanismes en -ICI: *Balil*, *Bernils* (vol. II, 472-3). Cf. *Oferil*. GERMILDIS hauria fet **Gerelde*, -el-le.

¹ Notem que *Vilar-* és reemplaçat per *Vila-* en *Vilamaniscle* < *Vilarm-*.

VILAGUISANS

Paratge de l'alt Berguedà, en el te. de *Vallcebre*. 1327 afrontava amb *Lenes*, lloc immediat a Guardiola (SerraV., *Pinós Matpl.*, 126; més detalls sobe *Lenes* i els seus adjacents ibid. 128, 129); 1313: id.; 1327: *Villa Guisan* (ibid. p. 124).

ETIM. de VILLA WISANDIS, ge. del NP gòt. WISAND, molt doc. per Först., des del S. VI, com nom de gots i hèruls (col. 1622-3); és d'on ve. Així mateix, és ben conegut NL cast. «*Guisando*» dels toros de *Guisando* etc.

15 VILALDUÏR o VILAUZIR i altres variants

Nom d'una antiga vileta en el Vallès oriental, amb església, prop de Mollet, o més aviat dependent de Parets. Nom que es presenta en formes nombroses i bastant divergents, que constitueixen un dubtós problema. No ha estat estudiat ni se'n troben altres notícies que les que donem a continuació.

1010: «in Vallense, in term. de *Vilalduir* et de *Nuada*» (*Cart.* S. Cugat, II, p. 74); 1032: *Riculfo* de *Villa-Alhuir* (*Cart.* id. II, 178). Sancti Aciscli de *Vilaller* (id. II, 322); 1150: *Vilallir* (id. III, 162); 1159: Aignum Orages de *Viladzir* (id. III, 193); 1234: *Vilauzi* (id. III, 432).

Dues coses em semblen clares: que es tracta d'un cpt. de *Vila* amb un NP germànic; diferent del que ha format *Vilaller* i bastant inconnex, o més aviat, del tot: la coincidència en la dada de 1067 fou enterament passatgera, i encara sense dubte incompleta, perquè les altres var. i en particular la més antiga obliguen a entendre la -ll com una ll geminada (no palatal), tant en la d'aquell any com en les de 1032 i 1050, resultant de l'assim. de LD (de 1010).

Crec que es pot endevinar que aquí hi ha un cpt. en les arrels fecundes HĪLDI- (com es veu per la dada més antiga) i -WAR, aquesta última en una variant -WĒR car és sabut que a la A del germànic occidental correspon Ē en gòtic: no és estrany que les formes registrades per Först. siguin en -war o -wara, perquè ja sabem que l'onomàstica visigòtica està ben poc representada en el Först.

El NP *Hildiwara*, que si fa no fa, és el que cerquem com a base, està ben documentat per Först.(837) i de fet el troba ell en fonts hispàniques en les vars. evolutives *llduara* i *Eldouara*; és més: apareix *Eldova* com nom de dona en la mateixa font que ens ha lliurat el NL en estudi: el *Cart.* de St. Cugat any 957 (Mas, *N.H.Bna.*, IV, 47). La diferència entre aquest -WARA amb A i la vocal e o i del nostre, es pot explicar precisament perquè aquest és masculí. Així tindriem, doncs, VILLA HĪLDIŪERI en genitiu, > *Valalduir*, i amb assimilació en el nexa -LD: